

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 1 grudnia 2011 r.

**Pani
Jolanta Kopiec
Dyrektor
Śląskiego Ogrodu Zoologicznego
w Chorzowie**

LKA-4101-25-01/2011/P/11/129

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Śląskim Ogrodzie Zoologicznym w Chorzowie, zwanym dalej *ZOO* lub *Ogrodem*, w zakresie wykorzystania środków publicznych w okresie 2009–2011 (do 21 października).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 2 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia działalność ZOO:

- pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, w zakresie wykorzystania środków budżetowych, dokumentowania wydatków w księgach rachunkowych, funkcjonowania kontroli wewnętrznej, realizacji planów działalności ZOO oraz zatrudniania pracowników,
- negatywnie w zakresie udzielania zamówień publicznych oraz zapewnienia wymaganych przepisami prawa warunków hodowli i utrzymywania zwierząt w ZOO.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny częściowe i ustalenia kontroli:

1. Analiza 30 wydatków zrealizowanych w latach objętych kontrolą wykazała, że środki wykorzystano na realizację zadań związanych z działalnością statutową² oraz uzyskano

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² m.in. remonty i modernizacje pomieszczeń dla zwierząt i zakup karmy celem zapewnienia warunków odpowiadających potrzebom biologicznym utrzymywanych zwierząt.

zakładane efekty rzeczowe. Badane wydatki miały pokrycie w planach finansowych, a płatności zrealizowano w wymaganych terminach.

Dotacje otrzymane w latach 2009-2010 wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem oraz terminowo rozliczono. W okresie objętym kontrolą również terminowo przekazywano do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego³ okresowe sprawozdania Rb-28S⁴.

2. Dowody i zapisy księgowe wydatków objętych badaniem prowadzono prawidłowo pod względem formalnym, tj. zawierały wszystkie elementy wymagane art. 21 ust. 1 i 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵.

Nieprawidłowości w zakresie ewidencji księgowej dotyczyły:

- ujęcia w ewidencji księgowej w § 4270 - *Zakup usług remontowych*, zamiast w § 6050 - *Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych* wydatku 9 313,50 zł netto, poniesionego w 2011 r. na modernizację środka trwałego (wybieg dla słoni), przy czym nie zwiększono wartości ulepszanego ww. środka trwałego, naruszając tym samym art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z tym przepisem, księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, a za rzetelne uznaje się księgi rachunkowe, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Zdaniem zastępcy Dyrektora - Głównej Księgowej, powyższą nieprawidłowość spowodowało sfinansowanie robót ze środków remontowych, gdyż w planie inwestycyjnym nie ujęto tego wydatku. Natomiast wykonanie tych prac okazało się pilne ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa pracowników i zwierząt,

- nie ujęto w ewidencji środków trwałych, na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych (06.10.2011 r.), dwóch zakończonych i oddanych do użytkowania inwestycji (termomodernizacji budynku toalet o wartości 181 071,37 zł, zakończonej 2.06.2011 r. i budowy wodociągu o wartości 369 732,92 zł, zakończonej 5.07.2011 r.), co było niezgodne z art. 24 ust.2 ustawy o rachunkowości. W toku kontroli NIK (z datą 30.09.2011 r.) obydwie ww. inwestycje wprowadzono do ewidencji środków trwałych Ogrodu,
- nie prowadzono w I półroczu 2009 r. ewidencji wydatków budżetowych na koncie 130 - *Rachunki bieżące jednostek budżetowych* według paragrafów klasyfikacji wydatków budżetowych. W całym 2009 r. nie zachowywano zasady czystości obrotów,

³ dalej zwanego Urzędem Marszałkowskim.

⁴ Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.

⁵ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm., zwana dalej *ustawą o rachunkowości*.

stosownie do wymagań określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych⁶. Błędnych zapisów nie korygowano poprzez stosowanie technicznego ujemnego zapisu po obydwu stronach konta. Niezgodnie z przywołanymi przepisami na koncie 130 (w wydatkach) ujmowano zapisy dotyczące zakładania lokat terminowych oraz odsetek od nich.

Lokaty typu over/night⁷ zakładano na rachunku bankowym w okresie od marca do lipca 2009 r., pomimo że - zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁸ - jednostki budżetowe nie mogły lokować wolnych środków na rachunkach bankowych. Odsetki od wspomnianych lokat przekazywano na koniec każdego miesiąca na rachunek Urzędu Marszałkowskiego. Łączna kwota uzyskanych w 2009 r. odsetek z ww. lokat wynosiła 25 263,18 zł. Według wyjaśnienia Głównej Księgowej, lokaty te zakładano z uwagi na możliwość uzyskania dodatkowych dochodów dla budżetu Województwa.

Niewłaściwe ujmowanie zapisów w ewidencji księgowej uniemożliwiło sporządzenie sprawozdania Rb-28S za 2009 r. na podstawie konta 130 i danych księgowości analitycznej do rachunku bieżącego. Sprawozdania te sporządzano posilkując się zestawieniami z programu *Excel*, co było niezgodne z § 8 załącznika nr 34 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁹,

- w 2010 r. wypłaty środków pieniężnych z rachunku bieżącego do kasy księgowano na koncie 130 zapisem czerwonym (ujemnym) na stronie Wn. Natomiast zgodnie z ww. załącznikiem nr 2 do *rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości* operacje takie ujmuje się na koncie 130 po stronie Ma,
- w sprawozdaniu Rb-28S za I półrocze 2011 r. nie wykazano środków pobranych z rachunku bieżącego do kasy w kwocie 1 905,29 zł, niezgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁰, w związku z załącznikiem Nr 3 do rozporządzenia

⁶ Dz. U. Nr 142, poz. 1020, dalej zwane *rozporządzeniem ws. szczególnych zasad rachunkowości*.

⁷ Jednodniowa lokata, na którą przeksięgowywane jest automatycznie, po zamknięciu dnia operacyjnego saldo środków pieniężnych stanowiące nadwyżkę na rachunku rozliczeniowym posiadacza lokaty. Następnego dnia rano środki pieniężne wraz z naliczonymi odsetkami zwracane są na rachunek rozliczeniowy posiadacza lokaty.

⁸ Dz. U. Nr 249, poz. 2104.

⁹ Dz. U. Nr 116, poz. 781, ze zm.

¹⁰ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

Ministra Finansów ws. szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych w brzmieniu obowiązującym od 31 lipca 2010 r.¹¹.

Osobą odpowiedzialną za powyższe nieprawidłowości była zastępca Dyrektora - Główna Księgowa Ogrodu.

3. W ocenie NIK, pisemne procedury, poza procedurami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych, zapewniały właściwe funkcjonowanie kontroli wewnętrznej.

Ogród miał opracowane w formie pisemnej: politykę rachunkowości, instrukcję obiegu i kontroli dokumentów finansowych, instrukcję inwentaryzacyjną oraz regulamin pracy komisji przetargowej, określający procedurę przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹², jak również regulamin udzielania zamówień o wartości poniżej kwoty stanowiącej równowartość 14 000 euro¹³. Nie opracowano natomiast procedury kontroli finansowej w zakresie zwrotu środków publicznych, pomimo wymogów art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹⁴ (przepis obowiązujący do 31.12.2009 r.).

Zdaniem Dyrektora Ogrodu, nie było potrzeby ustalania tej procedury, gdyż rozliczenie środków publicznych narzucała bezpośrednio ustawa bądź poszczególne umowy dotacji, a jedyną osobą odpowiedzialną za zwrot środków publicznych była Główna Księgowa.

4. NIK ocenia pozytywnie opracowanie w 2009 r. *Analizy techniczno-ekonomicznej modernizacji gospodarki cieplnej*, na podstawie której podejmowano działania na rzecz termomodernizacji poszczególnych obiektów ZOO w celu obniżenia kosztów zużycia ciepła. Również pozytywnie ocenić należy opracowanie w 2010 r. *Strategii Rozwoju Ogrodu na lata 2011-2015*¹⁵.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę na zaniechanie realizacji wielu zadań inwestycyjnych, służących polepszeniu warunków hodowli i utrzymania zwierząt oraz zwiększeniu atrakcyjności Ogrodu dla zwiedzających. W 2011 r. zrealizowano tylko dwa

¹¹ Dz. U. Nr 128, poz. 861.

¹² Począwszy od 2011 r. regulaminy pracy komisji przetargowej stanowiły załącznik do zarządzeń Dyrektora ZOO. Upřednio stosowanych regulaminów nie wprowadzono zarządzeniem Dyrektora.

¹³ Regulamin obowiązujący od 01.01.2010 r. wprowadzony został zarządzeniem Dyrektora ZOO. Natomiast upřednio stosowany regulamin nie został wprowadzony zarządzeniem Dyrektora, lecz jedynie opatrzony jego podpisem (bez daty).

¹⁴ Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.

¹⁵ dalej zwana *Strategią Rozwoju*.

zadania, a jedno jest w trakcie realizacji, spośród 17 przewidzianych w *Strategii Rozwoju* na ten rok. Realizacji pozostałych zadań nie podjęto z uwagi na niedobór środków finansowych. Środki przyznawane z budżetu Województwa, stanowiące podstawowe źródło finansowania zadań inwestycyjnych, były zbyt małe w stosunku do potrzeb. W latach 2010-2011 łączna kwota wydatków inwestycyjnych (§ 6050) ujętych w planie finansowym po zmianach, w stosunku do potrzeb określonych w projektach planów opracowanych przez Ogród, stanowiła odpowiednio 34,9% i 43%.

Również pozytywnie NIK ocenia uczestnictwo Ogródu w licznych programach badawczych i ochronnych oraz prowadzenie współpracy z uczelniami wyższymi.

5. NIK nie wnosi uwag do stanu zatrudnienia pracowników, jak również ich kwalifikacji. Według stanu na 30.06.2011 r., w Ogrodzie zatrudniano 142,03 pracownika w przeliczeniu na pełne etaty, tj. o 17,78 etatu więcej niż w 2009 r. Zaznaczyć należy, że w porównywanym okresie wzrosła o 70 (24 %) liczba gatunków zwierząt w Ogrodzie, a liczba osobników - ogółem o 475 (21%).

Analiza akt osobowych 31 pracowników ZOO wykazała, że posiadali oni wymagane kwalifikacje, stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych¹⁶, a pracownicy na stanowiskach urzędniczych spełniali wymogi określone w ogłoszeniach o naborze.

6. Analiza dokumentacji dotyczącej 10 zamówień publicznych o wartości 2 257,76 tys. zł brutto, spośród 56 udzielonych w okresie objętym kontrolą o łącznej wartości 11 976 tys. zł, wykazała istotne nieprawidłowości przy udzieleniu siedmiu zamówień. I tak:

- w 2009 r. udzielono 4 zamówień publicznych z pominięciem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁷. Zamówienia te obejmowały roboty remontowo-budowlane w obiekcie budowlanym nr 18/001 (schron dla niedźwiedzi brunatnych i himalajskich) o łącznej wartości 141,9 tys. zł netto (173 118,45 zł brutto), co stanowiło równowartość 36 599,61 euro¹⁸. W związku z przekroczeniem progu określonego w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp (14 000 euro), zamówienia należało udzielić z zastosowaniem trybu określonego ustawą Pzp.

¹⁶ Dz. U. Nr 50, poz. 398, ze zm. W części H tabeli nr IV zamieszczonej w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia określono minimalne wymagania kwalifikacyjne dla pracowników zatrudnionych w samorządowych jednostkach organizacyjnych.

¹⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, ze zm., dalej zwanej ustawą Pzp.

¹⁸ Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 19.12.2007 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. Nr 214, poz. 1763) - w § 1 ustalono średni kurs złotego w stosunku do euro w wysokości 3,8771.

Natomiast dokonanie podziału zamówienia na 4 części i powierzenie wykonania robót jednemu wykonawcy w formie zlecenia z dnia 13.11.2009 r. oraz 3 umów zawartych 9.12.2009 r. było niezgodne z art. 32 ust. 2 *ustawy Pzp*. Stosownie do przywołanego przepisu, zamawiający w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy nie może dzielić zamówienia na części.

Jako przyczynę dokonania podziału ww. zamówienia i pominięcia przepisów *ustawy Pzp* Dyrektor ZOO wskazała: pilną konieczność polepszenia warunków bytowych zwierząt przechowywanych w budynku, który był w bardzo złym stanie, późny okres uzyskania środków finansowych na przeprowadzenie wszystkich prac (koniec 2009 r.), a w związku z tym brak wystarczającej ilości czasu na przeprowadzenie postępowania oraz *względy techniczno-organizacyjne*,

- w 3 przypadkach nierzetelnie przygotowano postępowanie o udzielenie zamówień publicznych, czego skutkiem było unieważnienie dwóch postępowań, a w jednym przypadku zaistniała konieczność wykonania robót nieuwzględnionych w dokumentacji projektowej. Zgodnie z art. 29 ust.1 *ustawy Pzp* przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

Powodem unieważnienia we wrześniu 2009 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na ochronę osób i mienia oraz konwojowanie wartości pieniężnych było zamieszczenie w SIWZ¹⁹ sformułowań nieprecyzyjnych i wprowadzających oferentów w błąd, o czym świadczyło popełnienie tego samego błędu przez 4 z 6 oferentów uczestniczących w postępowaniu, polegającego na niewłaściwym wyliczeniu wartości kontraktu. Przyczyną unieważnienia kolejnego postępowania przetargowego w maju 2009 r. na dostawę i montaż urządzeń do napędu sześciu bram w pawilonie słoniarni była zmiana założeń przyjętych w dokumentacji projektowej, a w ślad za tym zmniejszenie o 34,5% kwoty jaką Ogród przeznaczył na realizację ww. zamówienia (z 274 837,28 zł do 180 000 zł). Kwota ta była niższa od ceny najkorzystniejszej oferty, co podano oferentom, jako powód unieważnienia przetargu.

Dyrektor Ogrodu wyjaśniła, że powodem podania bezpośrednio przed otwarciem ofert mniejszej kwoty, niż wynikało to z kosztorysu inwestorskiego, było uznanie przez nią, iż ujęte w dokumentacji projektowej, stanowiącej załącznik do SIWZ, rozwiązania są

¹⁹ Specyfikacja istotnych warunków zamówienia (SIWZ).

nieprzydatne w warunkach ZOO, a ich montaż będzie generował wysokie koszty. Podanie kwoty 180 000 zł brutto było, zdaniem Dyrektora, *jedynym sposobem na unieważnienie postępowania przetargowego*.

NIK zwraca uwagę, że w związku ze stwierdzeniem nieprzydatności rozwiązań ujętych w dokumentacji projektowej nie skorzystano z przewidzianej w art. 38 ust. 4 ustawy Pzp możliwości dokonania stosownej modyfikacji SIWZ, co Dyrektor Ogrodu tłumaczyła koniecznością opracowania poprawek do dokumentacji przez projektanta, *z którym nie można było się skontaktować*.

W toku remontu pawilonu małą wraz z częściową termomodernizacją, zadania zleconego wykonawcy wyłonionemu w 2010 r. w drodze przetargu nieograniczonego, wprowadzono zmiany w sposobie zagospodarowania części pomieszczeń budynku w stosunku do warunków określonych w dokumentacji załączonej do SIWZ. Ponadto dokumentacja przetargowa była niespójna, co do sposobu wykończenia posadzki, a decyzję w tym zakresie podjęto również dopiero w czasie realizacji zamówienia. Nieprecyzyjne określenie założeń do wykonania dokumentacji projektowej było powodem nieuwzględnienia w tej dokumentacji również innych koniecznych elementów (w tym stolarki okiennej i metalowej oraz zabudowy przestrzeni podstropowej). Zmiany te spowodowały konieczność wykonania dodatkowych robót budowlanych i instalacyjnych o łącznej wartości 98 000 zł netto (119 560 zł brutto), których wykonanie zlecono w trybie z wolnej ręki wykonawcy realizującemu zamówienie podstawowe.

Według wyjaśnienia Dyrektora Ogrodu, *konieczność wykonania tych prac wynikała na etapie ich wykonywania. (...) Przed wszczęciem postępowania nie dało się przewidzieć stanu substancji a także wynikłej konieczności zmiany siedlisk zwierząt*.

Zdaniem NIK, konieczność wykonania robót, które zrealizowano w ramach robót dodatkowych, można było przewidzieć i zaplanować przed udzieleniem zamówienia podstawowego, na etapie ekspertyzy budynku pod względem stanu technicznego i uzgodnień z pracownikami Działu Hodowlanego ZOO w zakresie sposobu zagospodarowania pomieszczeń.

Ponadto, NIK negatywnie ocenia niezgłaszanie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu zamiaru rozpoczęcia robót budowlanych. Pomimo wymogu, określonego w art. 30 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 1 lipca 1994 r. Prawo budowlane²⁰ w związku z art. 29 ust. 2 pkt 1 i 4 tej ustawy, w okresie objętym

²⁰ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm., dalej zwana *Prawem budowlanym*.

kontrolą stosownych zgłoszeń nie dokonano w przypadkach 12 remontów istniejących obiektów²¹.

Zdaniem NIK, trudności ze zgromadzeniem dokumentacji, którą należało dołączyć do zgłoszenia oraz *pilny tryb wykonywania ww. robót z uwagi na nagłą potrzebę*, podane przez Dyrektora Ogrodu, jako przyczyny niedokonania wymaganych zgłoszeń, nie stanowią okoliczności zwalniających z przestrzegania prawa.

7. Przeprowadzone w toku kontroli badania warunków hodowli i utrzymywania 207 gatunków zwierząt (ssaków, ptaków i gadów) przebywających w ZOO wykazały, że nie spełniono w pełni wymagań określonych w załączniku do rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie warunków hodowli i utrzymywania poszczególnych grup gatunków zwierząt w ogrodzie zoologicznym²². I tak w przypadku:

a) ssaków:

- 3 gatunki (3,8%) przebywały w pomieszczeniach wewnętrznych, których powierzchnia była mniejsza od wymaganej o ponad 70%, a ponadto nie zapewniono im pomieszczeń zewnętrznych,
- 2 gatunkom (2,5%) nie zapewniono pomieszczeń zewnętrznych (pomieszczenia wewnętrzne spełniały wymagania przestrzenne),
- 3 gatunki (3,8%) w sezonie letnim utrzymywano w pomieszczeniach wewnętrznych o powierzchni mniejszej od wymaganej o 10% i ponad 70%, natomiast powierzchnia pomieszczeń zewnętrznych była mniejsza o ponad 40% i ponad 50%,

b) ptaków:

- 34 gatunkom (39,1%) nie udostępniono pomieszczeń zewnętrznych,
- 21 gatunkom (24,1%) nie zapewniono pomieszczeń wewnętrznych,

c) gadów:

- 8 gatunków (19,5%) przetrzymywano w zbyt małych tymczasowych terrariach (typu Herptek) na zapleczu,
- 2 gatunki (4,0%) znajdowały się w terrariach, których zarówno powierzchnia, jak i wysokość były mniejsze od wymaganych (kubatura terrariów była mniejsza odpowiednio o 89,5% i 54,3%),

²¹ Remont pomieszczeń socjalnych w budynku stolarni, remont pomieszczeń niedźwiedzi brunatnych, remont pomieszczeń niedźwiedzi himalajskich, drenaż i izolacja budynku niedźwiedzi, modernizacja szatni, modernizacja dachu na schronach dla ptaków i instalacji C.O, remont dachu budynku weterynarii i słoiami remont dachu na budynku akwarium, wykonanie oczka wodnego przy budynku akwarium, wykonanie zadaszzenia na wybiegu nosorożców, remont słoiami, termomodernizacja toalet.

²² Dz. U. z 2005 r. Nr 5, poz. 32 ze zm., zwane dalej *rozporządzeniem z dnia 20.12.2004r.*

- 1 gatunek (2,4%) utrzymywano przez cały rok w pomieszczeniach zewnętrznych.

Brak wymaganego wyposażenia stwierdzono w odniesieniu do 10 gatunków zwierząt, w tym: 2 gatunków ssaków (hipopotam nilowy, któremu nie zapewniono wybiegu o naturalnym podłożu i szynszyla mała, której nie zapewniono podłoża umożliwiającego kopanie) oraz 8 gatunków gadów (w 7 przypadkach brak konarów do wspinania się, a w 1 przypadku – zarówno konarów, jak i wymaganego basenu²³). Ponadto dla 1 gatunku ptaków wg *rozporządzenia* wskazany był basen, którego w ZOO nie zapewniono (dotyczyło to marabuta przebywającego na wspólnym wybiegu z lamami i owcami).

Odstępstwa o ponad 20% od wymaganych warunków przestrzennych dotyczyły łącznie 74 gatunków zwierząt, czyli 35,7% utrzymywanych w ZOO i objętych badaniem.

Przyczyną niezapewnienia zwierzętom wymaganych warunków, jak podała Dyrektor Ogródu, był m.in. brak środków finansowych na remonty istniejących obiektów oraz na budowę odpowiednich nowych pawilonów dla zwierząt. Kolejnym podanym powodem było przystosowanie niektórych gatunków zwierząt do warunków klimatycznych i zimowania w warunkach naturalnych oraz wykorzystywanie niektórych zwierząt do celów dydaktycznych.

Zdaniem NIK, fakt wykorzystywania zwierząt (wiewiórka, suseł, burunduk, szynszyle) do celów dydaktycznych na zajęciach z dziećmi, nie usprawiedliwia braku odpowiednich warunków ich utrzymywania.

Ponadto NIK zwraca uwagę, że problem dostosowania pomieszczeń do warunków określonych w *rozporządzeniu z dnia 20.12.2004 r.* był przedmiotem zaleceń kontroli przeprowadzonej w 2007 r. przez Wojewodę Śląskiego. Pomimo pism kierowanych do Urzędu Marszałkowskiego w latach 2009-2010 o przyznanie środków budżetowych na budowę nowego pawilonu (terrarium-egzotarium) dla gadów, Ogród nie otrzymał środków na ten cel i w efekcie oddał 6 sztuk kajmana okularowego w depozyt do innych ośrodków (nastąpił też zgon 1 osobnika) oraz zwrócił właścicielowi 2 sztuki krokodyla nilowego, które posiadał w depozycie (nastąpił też zgon 2 osobników).

²³ Dotyczyło to anakondy zielonej, która zgodnie z *rozporządzeniem z dnia 20.12.2004 r.* powinna mieć basen zajmujący 50% powierzchni terrarium. Pozostałe ww. 7 przypadków (brak konarów) dotyczyło 5 gatunków boa i 2 gatunków pytona.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Udzielanie zamówień publicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami, z uwzględnieniem rzetelnego ustalania ich zakresu i przedmiotu przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówień publicznych.**
- 2. Dokonywanie zgłoszeń zamiaru wykonania robót budowlanych właściwemu organowi architektoniczno- budowlanemu, stosownie do art. 30 Prawa budowlanego.**
- 3. Ujęcie w księgach rachunkowych wydatku poniesionego na wykonanie przejścia w ścianie żelbetowej pomiędzy wybiegami słoni wraz z bramą przesuwną w kwocie 9 313,50 zł netto, jako zwiększenia wartości środka trwałego.**
- 4. Zintensyfikowanie działań w celu poprawy warunków hodowli i utrzymywania zwierząt w ZOO.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.